

شاخص ظرفیت‌های مولد

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

تهیه کننده: مهسا رجبی نژاد

واحد گردآوری و تحلیل آمارهای اقتصادی

معاونت بررسی‌های اقتصادی

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

بهمن ۱۳۹۹

از طریق پست الکترونیکی زیر می‌توانید پیشنهادهای و نظرات اصلاحی خود را به واحد مربوطه منعکس نمایید:

economic.tccim@gmail.com

استفاده از مطالب این گزارش با ذکر منبع بلامانع است.

چکیده

شاخص ظرفیت‌های مولد ابزاری پویا و کاربردی برای پشتیبانی و کمک به کشورهای در حال توسعه در درک و شناسایی وضعیت ظرفیت‌های مولد و سازنده آن‌ها و چگونگی بهبود آن است. این شاخص براساس کار طولانی‌مدت آنکتاب در زمینه ظرفیت‌های مولد که برای ایجاد رشد اقتصادی فراگیر و پایدار و دستیابی به توسعه پایدار ضروری است، تعیین و معرفی شده است. این شاخص ظرفیت‌های مولد برای ۱۹۳ اقتصاد در بازه زمانی ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۸ ارزیابی و بررسی شده است. مجموعه ظرفیت‌های مولد این کشورها در قالب هشت مولفه اصلی و ۴۶ عامل، مشخص شده که امکان تحلیل چندبعدی را برای هر اقتصاد میسر کرده است. شاخص ظرفیت‌های مولد همچنین می‌تواند به شناسایی نقاطی که ممکن است کشورها در آنها پیشرو یا عقب افتاده باشند و یا در مواردی که سیاست‌ها کار می‌کنند اما به تلاش‌های اصلاحی نیاز است، کمک کند. شاخص ظرفیت‌های مولد، نقشه راهی برای نوع مداخلات و اقدامات سیاسی آینده برای هر یک از هشت مولفه اصلی آن ترسیم و پیشنهاد می‌کند.

در آسیا، بالاترین عملکرد اقتصادی متعلق به هنگ کنگ بوده که در جایگاه هشتم رتبه بندی جهانی PCI قرار دارد. اقتصادهای جمهوری کره و سنگاپور نیز پس از هنگ کنگ به ترتیب در رتبه‌های یازدهم و سیزدهم قرار دارند. پیش‌بینی می‌شود که ایران جایگاه خود در سال ۲۰۱۶ را حفظ کرده و در سال ۲۰۱۸ نیز همچنان در رتبه ۱۴۴ قرار داشته باشد. دستاوردهای کشورهای شرق آسیا به دلیل افزایش سطح نابرابری در ظرفیت‌های مولد در منطقه، موجب ارتقاء عملکرد کل منطقه نشده است. از لحاظ امتیاز، بهترین بازیگران در شرق آسیا از جمله چین، جمهوری کره و سنگاپور با بهترین بازیگران در غرب آسیا، یعنی ارمنستان، جمهوری اسلامی ایران و ترکیه، فاصله و شکاف قابل توجهی وجود دارد.

فهرست مطالب

❖ مقدمه

❖ مولفه‌های شاخص ظرفیت‌های مولد

❖ ابزار جدید آنکتاد برای اندازه‌گیری ظرفیت‌های مولد

❖ بهترین عملکرد شاخص ظرفیت‌های مولد

❖ ایجاد ظرفیت‌های مولد

❖ روش‌شناسی

❖ شاخص ظرفیت‌های مولد: توزیع دامنه‌ها و شاخص‌ها

❖ همبستگی بین شاخص ظرفیت‌های مولد و سایر شاخص‌ها

❖ روندها و مقایسه‌های منطقه‌ای و بین منطقه‌ای شاخص ظرفیت‌های مولد

❖ شاخص ظرفیت‌های مولد ایران

❖ مقایسه شاخص ظرفیت‌های مولد ایران و ترکیه در سال ۲۰۱۸

شاخص ظرفیت‌های مولد (PCI) ابزاری پویا و کاربردی برای پشتیبانی و کمک به کشورهای در حال توسعه در درک و شناسایی وضعیت ظرفیت‌های مولد و سازنده آن‌ها و چگونگی بهبود آن است. این شاخص براساس کار طولانی‌مدت آنکتاب در زمینه ظرفیت‌های مولد که برای ایجاد رشد اقتصادی فراگیر و پایدار و دستیابی به توسعه پایدار ضروری است، تعیین و معرفی شده است.

شاخص ظرفیت‌های مولد برای ۱۹۳ اقتصاد در بازه زمانی ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۸ ارزیابی و بررسی شده است. مجموعه ظرفیت‌های مولد این کشورها در قالب هشت مولفه اصلی و ۴۶ عامل، مشخص شده که امکان تحلیل چندبعدی را برای هر اقتصاد میسر کرده است.

این شاخص می‌تواند به شناسایی نقاطی که ممکن است کشورها در آنها پیشرو یا عقب افتاده باشند و یا در مواردی که سیاست‌ها کار می‌کنند اما به تلاش‌های اصلاحی نیاز است، کمک کند. شاخص ظرفیت‌های مولد، نقشه راهی برای نوع مداخلات و اقدامات سیاسی آینده برای هر یک از هشت مولفه اصلی آن ترسیم و پیشنهاد می‌کند.

این شاخص همچنین با ارزیابی اثربخشی سیاست‌ها و استراتژی‌ها و همچنین شکاف‌ها و محدودیت‌های موجود، عملکرد یک اقتصاد در ظرفیت‌های مولد را در مقیاس ۱ تا ۱۰۰ درجه‌بندی کرده و امتیاز می‌دهد. این شاخص همچنین می‌تواند به دولت‌ها کمک کند تا سیاست‌های خود را بهتر تدوین و اجرا کرده و دستاوردهای خود را محک بزنند.

مولفه‌های شاخص ظرفیت‌های مولد

سرمایه انسانی

سرمایه انسانی شامل آموزش، مهارت‌ها و شرایط سلامت و یکپارچه‌سازی تحقیق و توسعه در بافت جامعه از طریق تعداد محققان و هزینه‌های فعالیت‌های تحقیقاتی ارزیابی می‌شود. بعد جنسیت با نرخ باروری منعکس می‌شود که با هر افزایش، امتیاز سرمایه انسانی را کاهش می‌دهد.

حمل و نقل

حمل و نقل توانایی سیستم را برای انتقال افراد یا کالاها از یک مکان به مکان دیگر اندازه‌گیری می‌کند. اندازه‌گیری این مولفه در قالب قابلیت انعطاف پذیری جاده‌ها و شبکه راه آهن و اتصال هوایی تعریف می‌شود.

فناوری اطلاعات و ارتباطات

فناوری اطلاعات و ارتباطات، میزان و سهولت دسترسی و ادغام سیستم‌های ارتباطی را در جامعه تخمین می‌زند که شامل کاربران خط ثابت و تلفن‌های همراه، دسترسی به اینترنت و امنیت سرور است.

تغییرات ساختاری

تغییر ساختاری به حرکت نیروی کار و سایر منابع تولیدی از فعالیت‌های اقتصادی با بهره‌وری پایین به بهره‌وری اقتصادی بالا اشاره دارد. این تغییر در حال حاضر توسط پیچیدگی و تنوع صادرات، شدت سرمایه ثابت و سهم صنعت و خدمات در تولید ناخالص داخلی کل اندازه‌گیری می‌شود. تغییرات ساختاری همچنین می‌تواند در یک بخش مشخص اتفاق بیفتد به شرطی که محدودیت‌های الزام‌آور در آن بخش شناسایی شده و به طور موثر برطرف شود.

مولفه‌های شاخص ظرفیت‌های مولد

مولفه سرمایه طبیعی میزان دسترسی به منابع استخراجی و کشاورزی، از جمله رانتهای حاصل از استخراج منابع طبیعی و هزینه استخراج آن را تخمین می‌زند. یکی از نتایج ارزیابی میزان وابستگی کالای اساسی بدین صورت است که با افزایش شدت مصرف کالاهای مزبور، سرمایه طبیعی کاهش می‌یابد.

سرمایه طبیعی

انرژی

در این مولفه در دسترس بودن، پایداری و کارایی منابع انرژی اندازه‌گیری می‌شود. به همین دلیل، اجزای مولفه مواردی مانند میزان استفاده و دسترسی به انرژی، تلفات در توزیع و امکان تجدیدپذیری اجزا و منابع انرژی و همچنین تولید ناخالص داخلی به ازای هر واحد انرژی فسیلی مصرف‌شده (نفت) را با تاکید بر اهمیت سیستم‌های بهینه انرژی، در بر می‌گیرد.

در ارزیابی مولفه نهادها دو موضوع ثبات سیاسی و کارایی از طریق عواملی مانند کیفیت نظارت، اثربخشی، موفقیت در مبارزه با جرایم، فساد و تروریسم و همچنین حفاظت از آزادی بیان و تشکل‌گرایی شهروندان، ارزیابی می‌شود.

نهادها

بخش خصوصی

مولفه بخش خصوصی از طریق میزان سهولت تجارت بین‌مرزی شامل هزینه‌های زمانی و مالی برای صادرات و واردات و همچنین میزان پشتیبانی از کسب‌وکار از حیث تامین مالی، سرعت اجرای قرارداد و زمان لازم برای شروع کسب‌وکار، تعریف و ارزیابی می‌شود.

ابزار جدید آنکتاد برای اندازه‌گیری ظرفیت‌های مولد

ابزار جدید آنکتاد ظرفیت کشورها برای دستیابی به تحولات اجتماعی و اقتصادی را اندازه‌گیری می‌کند و به آنها در دستیابی به اهداف توسعه پایدار هزاره سوم کمک می‌کند.

در حالی که کشورها درگیر بحران ویروس کووید-۱۹ و در تلاش برای مهار آن هستند، ضرورت ایجاد ظرفیت‌های مولد در اقتصادها برای نیل به رشد فراگیر و پایدار بیش از هر زمان دیگری احساس می‌شود.

آنکتاد ظرفیت‌های مولد را به عنوان "منابع تولیدی، توانایی‌های کارآفرینی و پیوندهای تولیدی تعریف می‌کند که در کنار هم ظرفیت یک اقتصاد برای تولید کالاها و خدمات را تعیین و آن را قادر به رشد و توسعه می‌کند."

ظرفیت‌های مولد به کشورها کمک می‌کند تا از گرفتارشدن در تله تمرکز صرف بر روی برخی عوامل محدود تولید-مانند ماشین‌آلات و تجهیزات، زیرساخت‌های فیزیکی، توسعه منابع انسانی، قابلیت‌های فناوری - به عنوان "گلوله‌های جادویی" برای رشد اقتصادی و کاهش فقر، جلوگیری گردد.

این ابزار کشورها را مجهز می‌کند تا ضمن تقویت تحول ساختاری اقتصاد، موجبات کاهش فقر و تسریع پیشرفت در جهت دستیابی به اهداف توسعه پایدار را نیز فراهم آورد.

این ابزار یک نمای کلی از توسعه یا عدم توسعه ظرفیت‌های مولد در هر کشور را فراهم می‌کند و این امکان را به سیاست‌گذاران می‌دهد تا عملکرد توسعه خود را در طول زمان پایش و ارزیابی کرده و با سایر کشورها هم مقایسه کنند.

بهترین عملکرد شاخص ظرفیت‌های مولد

سطح کلی ظرفیت‌های مولد یک کشور و همچنین عملکرد آن در بین هشت مولفه PCI، نشانگر نقاط قوت، ضعف و الگوی رشد احتمالی آن در آینده است.

جای تعجب نیست که کشورهای پیشرفته و اقتصادهای صنعتی بهترین عملکرد را در کل شاخص ظرفیت‌های مولد دارند (به استثنای سرمایه طبیعی).

در آسیا، بالاترین عملکرد اقتصادی متعلق به هنگ کنگ بوده که در جایگاه هشتم رتبه بندی جهانی PCI قرار دارد. اقتصادهای جمهوری کره و سنگاپور نیز پس از هنگ کنگ به ترتیب در رتبه‌های یازدهم و سیزدهم قرار دارند. پیش‌بینی می‌شود که ایران جایگاه خود در سال ۲۰۱۶ را حفظ کرده و در سال ۲۰۱۸ نیز همچنان در رتبه ۱۴۴ قرار داشته باشد. دستاوردهای کشورهای شرق آسیا به دلیل افزایش سطح نابرابری در ظرفیت‌های مولد در منطقه، موجب ارتقاء عملکرد کل منطقه نشده است. از لحاظ امتیاز، بهترین بازیگران در شرق آسیا از جمله چین، جمهوری کره و سنگاپور با بهترین بازیگران در غرب آسیا، یعنی ارمنستان، جمهوری اسلامی ایران و ترکیه، فاصله و شکاف قابل توجهی وجود دارد.

در آمریکای لاتین، بهترین عملکرد متعلق به کشور شیلی با رتبه ۵۰ جهانی است که بعد از آن اروگوئه (۵۳) و کاستاریکا (۵۷) قرار دارند؛ در حالی که در منطقه کارائیب، کشورهای برتر برمودا، رتبه ۱۶ جهانی، باربادوس (۴۰ ام) و ترینیداد و توباگو هستند. (۱۴۴ ام).

بهترین عملکرد شاخص ظرفیت‌های مولد

در قالب یک گروه، کشورهای کوچک در حال توسعه به دلیل اندازه و جمعیت کمتر، به دلیل وضعیت بهتر عوامل جمعیتی و جغرافیایی، به طور نسبی عملکرد بهتری در شاخص PCI در مقایسه با سایر کشورهای در حال توسعه دارند

بهترین عملکرد در میان کشورهای آفریقایی متعلق به موریس است که در رتبه ۴۶ جهان قرار دارد و پس از آن آفریقای جنوبی (۷۴) و تونس (۸۵) قرار دارند.

بسیاری از کشورهای در حال توسعه، به ویژه فقیرترین کشورهای جهان و کشورهای محصور در خشکی، به دلیل وابستگی بیش از حد آن‌ها به صادرات کالاهای خام و اساسی و تولید محدود در چند بخش، در تمام اجزای PCI، به جز سرمایه طبیعی، در سطح پایین‌تری قرار دارند.

در مولفه‌های اصلی ظرفیت‌های مولد، از جمله تغییرات ساختاری، نهادها، انرژی، فناوری اطلاعات و ارتباطات و سرمایه انسانی، شکاف‌های قابل توجهی وجود دارد.

ایجاد ظرفیت‌های مولد

شاخص ظرفیت‌های مولد زمینه‌های کلیدی را مشخص می‌کند که در آن کشورهای در حال توسعه باید برای تقویت ظرفیت‌های تولیدی خود و دستیابی به رشد بلندمدت، پایدار و فراگیر روی آن‌ها تمرکز کنند. سیاست‌گذاران در این کشورها می‌توانند از این ابزار برای تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد در مورد سیاست‌ها و استراتژی‌های مناسب استفاده کنند.

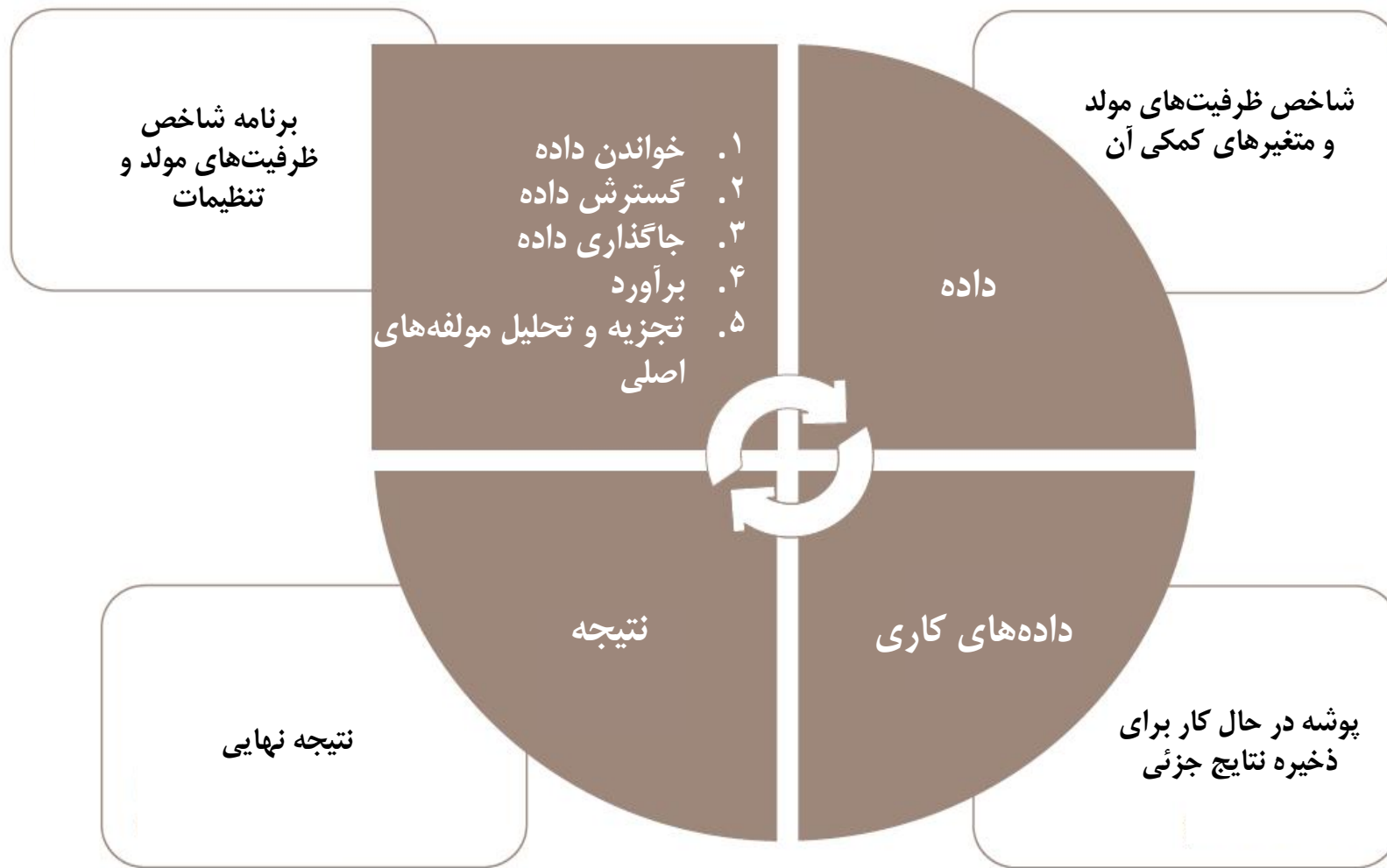
PCI یک راهنمای عملی و ابزاری تشخیصی برای اطلاع از گزینه‌های سیاست‌های تجاری و توسعه در سطح ملی است.

اولویت‌های موضوعی یا بخشی برای ایجاد ظرفیت‌های مولد می‌باید در چارچوب استراتژی توسعه ملی هر کشور و شرایط خاص آن کشور تعیین شود.

هیچ طرح جهانی واحدی برای تقویت ظرفیت‌های مولد و تحول اقتصادی ساختاری وجود ندارد. سیاست‌ها می‌باید داخلی و براساس فرصت‌ها، مزیت‌های رقابتی - نسبی و محدودیت‌های خاص هر کشور، تنظیم شوند.

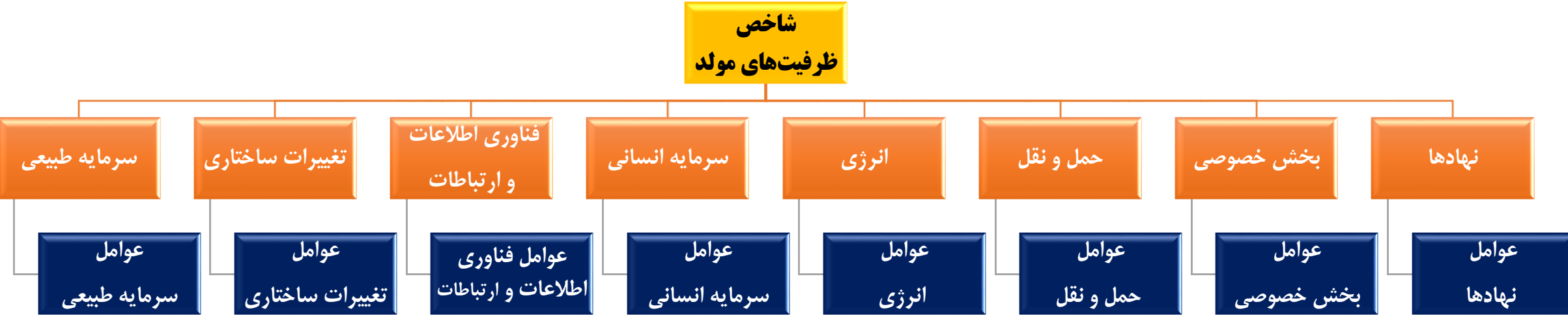
تلاش‌های مشترکی برای حمایت از کشورها در حوزه توسعه و ایجاد ظرفیت‌های مولد جدید و استفاده کامل از ظرفیت‌های موجود، مورد نیاز است.

برنامه محاسبه PCI با استفاده از نرم‌افزار آماری R، که به طور گسترده‌ای برای مدیریت داده‌ها، تحلیل و استنباط آماری استفاده می‌شود، توسعه یافته است. این نرم‌افزار به دلیل نیاز به بارگیری و انعطاف‌پذیری، بر اساس نیاز کاربر تنظیم شده است. PCI رمزگذاری شده و به صورت پی‌در پی اجرا می‌شود.

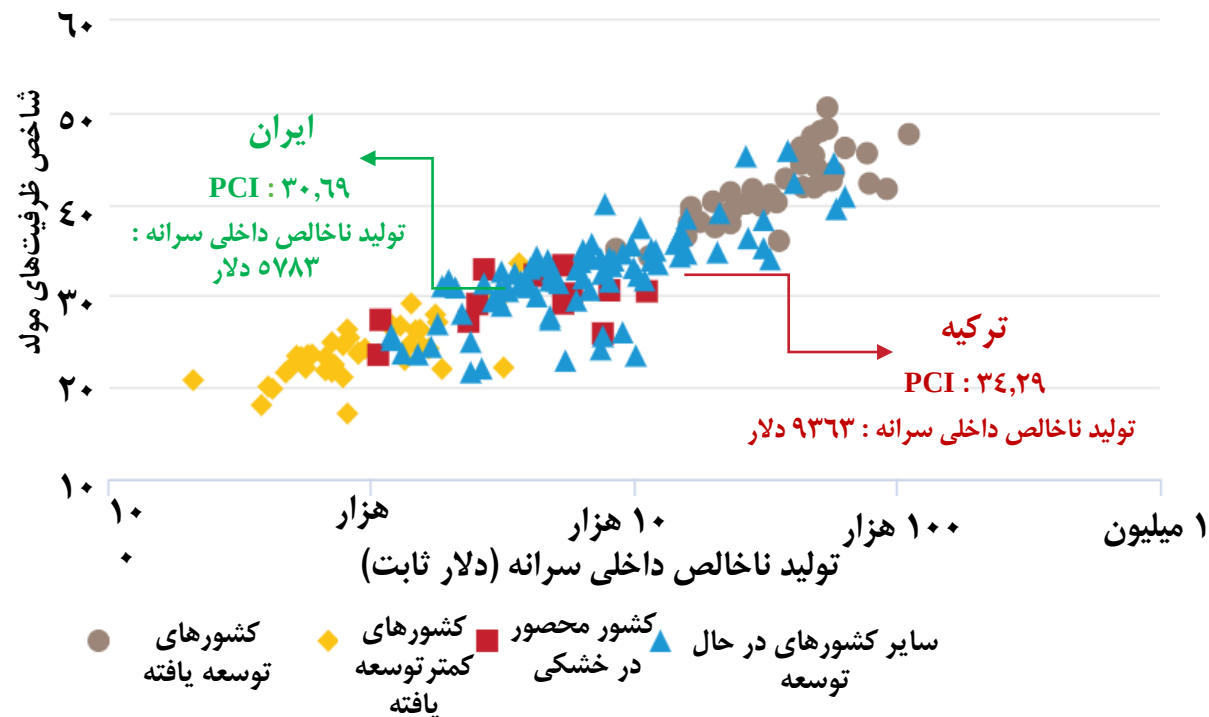
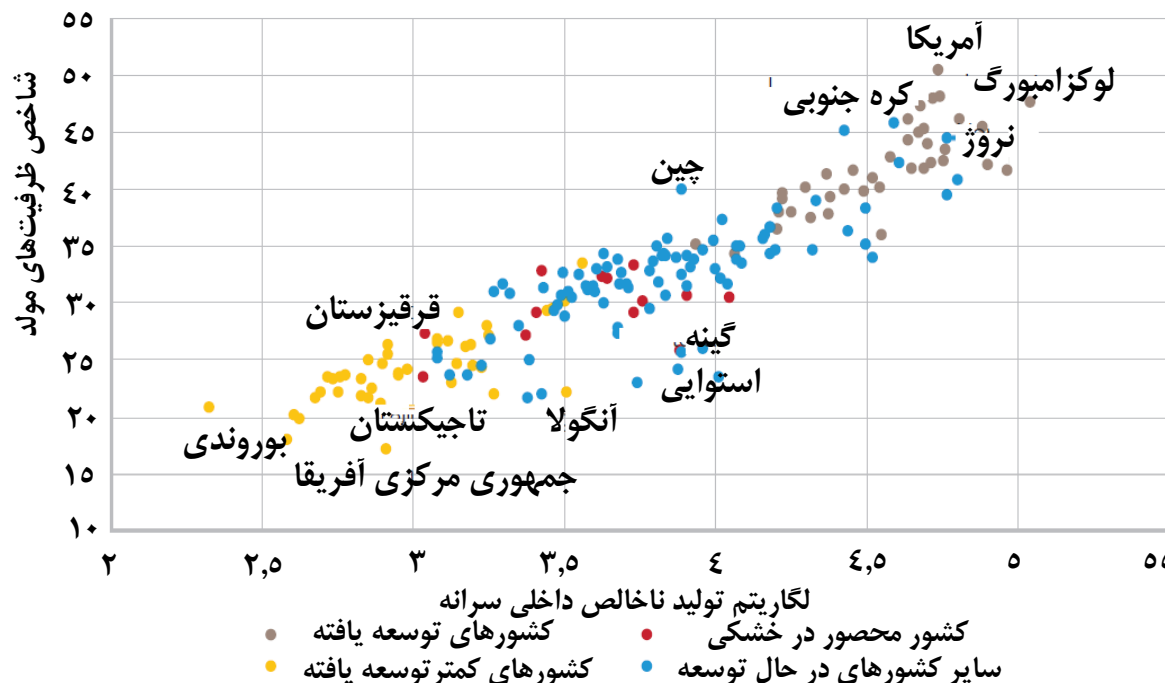

شاخص ظرفیت های مولد: توزیع دامنه ها و شاخص ها

PCI از طریق محاسبه میانگین هندسی امتیازات هشت مولفه محاسبه می شود: فناوری اطلاعات و ارتباطات، تغییرات ساختاری، سرمایه طبیعی، سرمایه انسانی، انرژی، حمل و نقل، بخش خصوصی و نهادها. مولفه ها براساس ارتباط آنها با چارچوب های مفهومی و تحلیلی برای ایجاد ظرفیت های مولد انتخاب می شوند.

نمودار ۱ و ۲. همبستگی بین شاخص ظرفیت‌های مولد و سرانه تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۸

 $\rho = 0,91$

PCI همچنین می‌تواند به یک کشور در پیش بینی مسیر درست اقتصادی و برآورد بازه زمانی تقریبی برای دستیابی به سطح معینی از تولید ناخالص داخلی کمک کند. علاوه بر این، شاخص مزبور می‌تواند به سیاست‌گذاران در درک زمان و ظرفیت‌های لازم برای خروج از تله درآمد متوسط و ایجاد پایه‌ای برای رشد و توسعه اقتصادی فراگیر و پایدار کمک کند.

در مقایسه با ترکیه، ایران هم از حیث سرانه تولید ناخالص داخلی و هم شاخص ظرفیت‌های مولد، در موقعیت ضعیف‌تری قرار دارد.

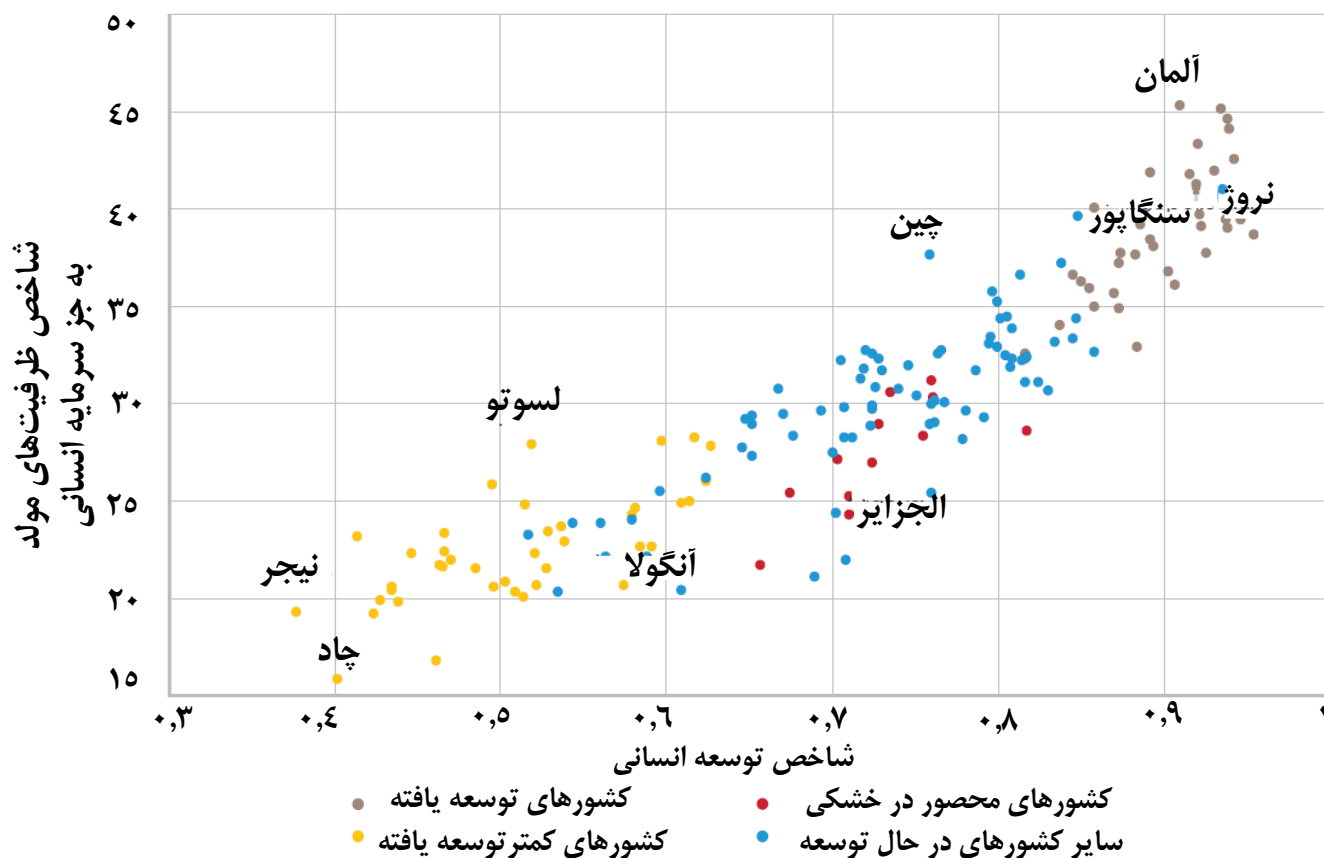

همبستگی بین شاخص ظرفیت‌های مولد سایر شاخص‌ها

$$\rho = 0,92$$

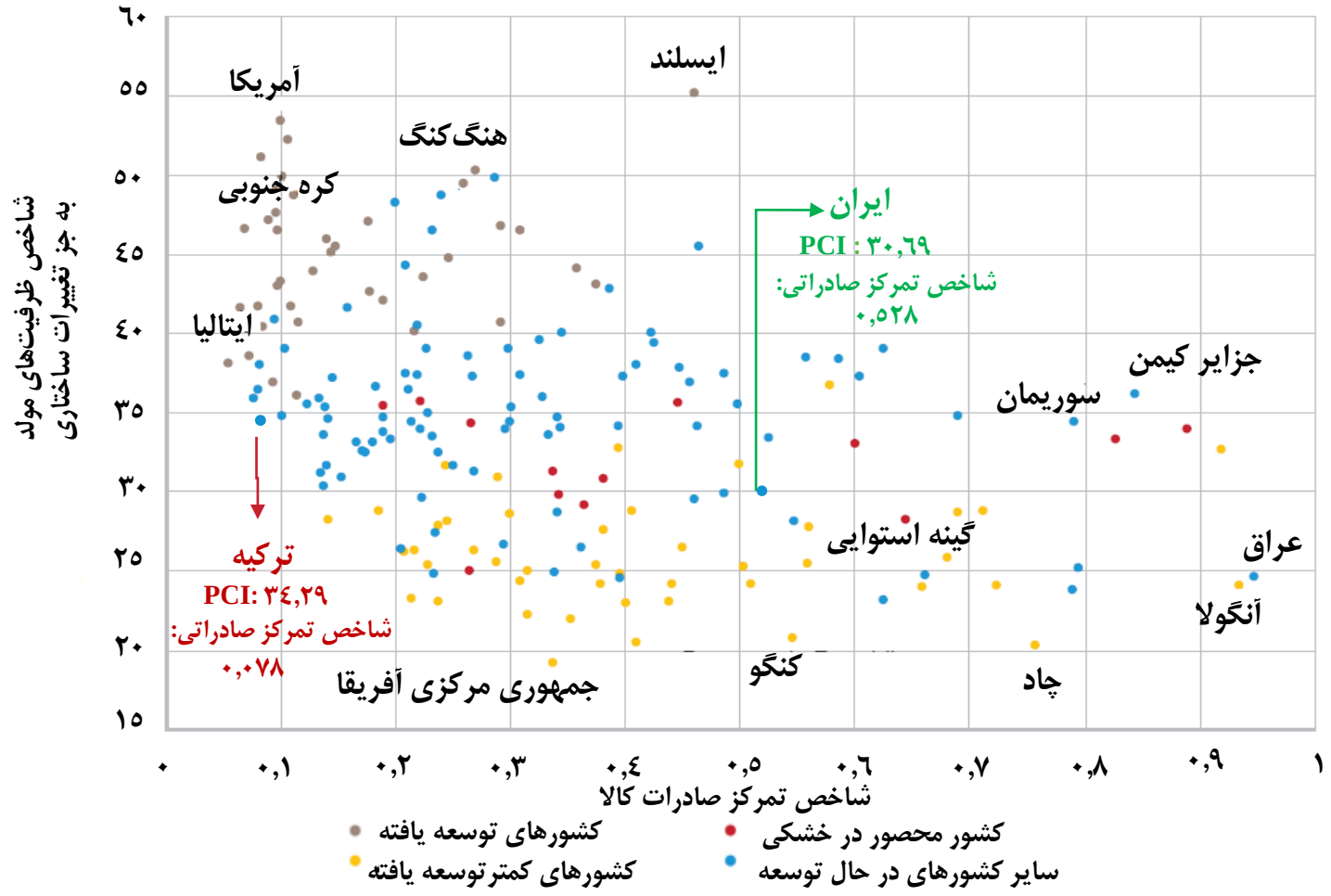
نمودار ۳. همبستگی بین شاخص ظرفیت‌های مولد و شاخص توسعه انسانی در سال ۲۰۱۸

شکل مقابل همانند همبستگی بین PCI و تولید ناخالص داخلی، سطح بالایی از ارتباط PCI و شاخص توسعه انسانی را نشان می‌دهد. این دو متغیر دارای ضریب همبستگی مثبت و قوی (۰.۹۲) هستند. به طور کلی، کشورها یا اقتصادهایی که دارای سطح بالایی از ظرفیت‌های مولد هستند، سطح بالایی از توسعه انسانی را هم دارا هستند.

نتیجه فوق همچنین بدان معنی است که سایر مولفه‌ها، مانند تغییرات ساختاری، نهادهای فعال و بخش خصوصی پر رونق، همه به توسعه انسانی نیاز دارند یا تحت تأثیر آنها هستند. کشورهای پیشرفته در انتهای نمودار توزیع قرار دارند، در حالی که اقتصادهای فقیرتر در آفریقا، از جمله کشورهای کمتر توسعه یافته و کشورهای محصور در خشکی، در ابتدای نمودار توزیع قرار دارند. برخی از کشورهای در حال توسعه از حیث موقعیت در نمودار در بین کشورهای پیشرفته و برخی دیگر در بین کشورهای کمتر توسعه یافته و کشورهای محصور در خشکی قرار دارند. یکی از موارد اقتصاد سنگاپور است که دارای میانگین امتیاز مشابه اقتصادهای پیشرفته است.

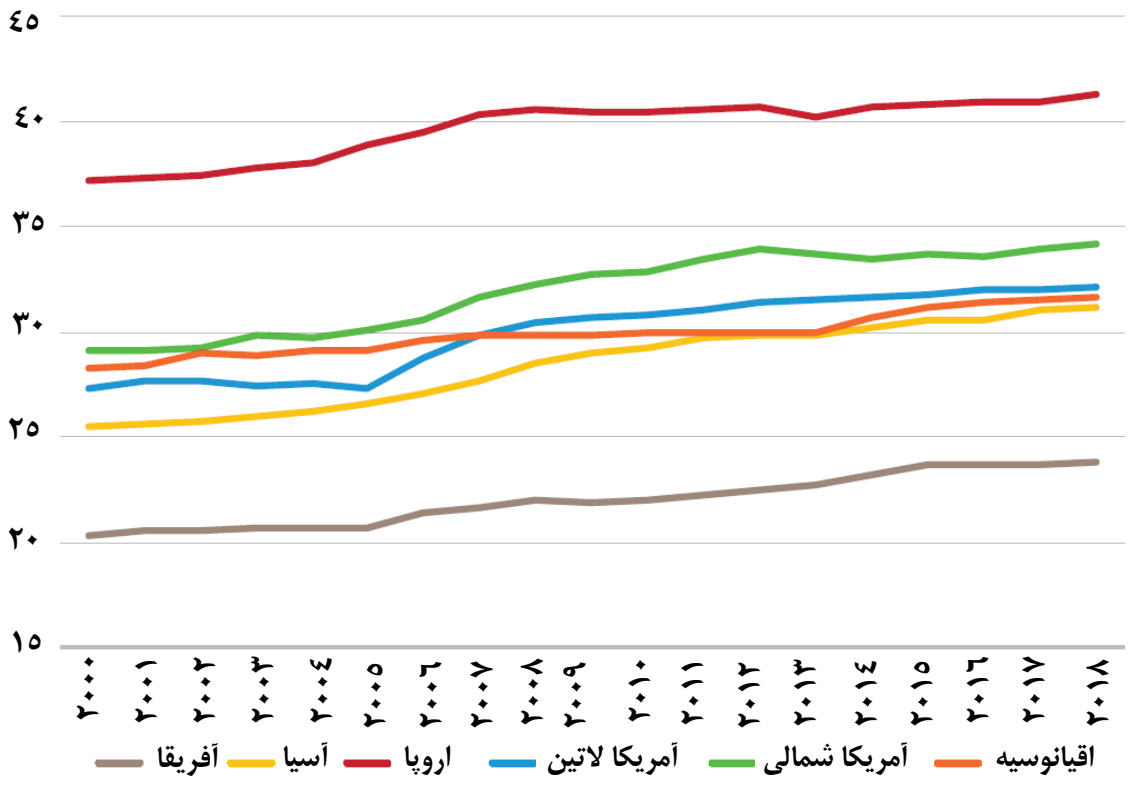
نمودار ۴. همبستگی بین شاخص ظرفیت‌های مولد و شاخص تمرکز صادرات کالا در سال ۲۰۱۸
 $\rho = ۰,۴۳$

بین PCI و شاخص تمرکز صادرات کالا رابطه معکوس وجود دارد، به این معنی که اقتصادهای با ظرفیت مولد بالاتر نمره شاخص تمرکز صادرات کالایی کمتری دارند و برعکس، کشورهایی که بالاترین امتیازات شاخص تمرکز صادرات کالا را دارند، مانند آنگولا و عراق، کشورهایی با ضعیف‌ترین ظرفیت‌های مولد هستند. علاوه بر این، اقتصادهای ضعیف نشانه‌های کمی از تغییر ساختار را در اقتصاد خود نشان می‌دهند و یا هیچ نشانه‌ای ندارند. این بدان معنی است که وابستگی به صادرات چند کالای محدود و آسیب‌پذیری بالا در برابر شوک‌های منفی خارجی ممکن است با تقویت ظرفیت‌های مولد کاهش یابد. به نوبه خود، تقویت ظرفیت‌های مولد، تنوع صادرات را افزایش می‌دهد و می‌تواند تحول ساختاری را نیز تقویت کند. تنوع اقتصادی و تحول ساختاری ارتباط تنگاتنگی با یکدیگر دارند و هر دو مورد ارتباط نزدیکی هم با ایجاد ظرفیت‌های مولد دارند. در مقایسه ایران و ترکیه، ایران به دلیل ترکیب صادراتی غیرمتنوع و تمرکز بر صادرات مواد وابسته به منابع طبیعی، دارای شاخص تمرکز صادراتی بالاتری از ترکیه است. شاخص ظرفیت‌های مولد ایران نیز در موقعیت ضعیف‌تری نسبت به کشور ترکیه قرار دارد.

روندها و مقایسه‌های منطقه‌ای و بین منطقه‌ای شاخص ظرفیت‌های مولد

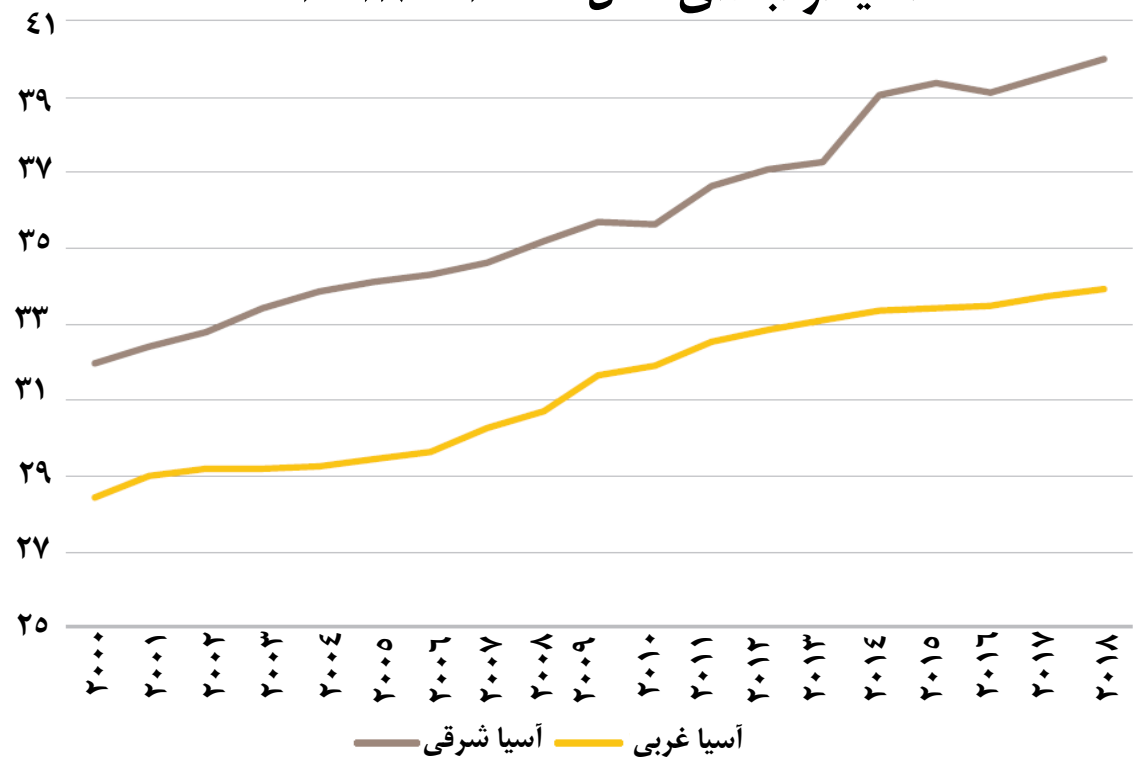
نمودار ۵. روند شاخص ظرفیت‌های مولد در مناطق مختلف جهان
از ابتدای سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۸

روند PCI در بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۸ بهبودهایی را در تمام مناطق جهان نشان می‌دهد. از نظر عملکرد منطقه‌ای، اقتصادهای توسعه یافته در اروپا نسبت به سایر مناطق و به دنبال آن آمریکای شمالی پیشی می‌گیرند. عملکرد اروپا همچنین نشان می‌دهد که ظرفیت‌های مولد به طور مساوی در سراسر قاره توزیع شده است. با این حال، مقایسه دقیق‌تر در سطح کشورها نشان می‌دهد که آمریکا و کانادا از نظر ظرفیت‌های مولد، سایر جهان را هدایت می‌کنند. در میان مناطق دیگر، بالاترین میانگین PCI در آمریکای لاتین و پس از آن آسیا و اقیانوسیه است. عملکرد اقیانوسیه با عملکرد نسبتاً ضعیف کشورهای جزیره‌ای اقیانوس آرام کمی کاهش می‌یابد. با این حال، شایان ذکر است که همگرایی فزاینده‌ای بین آسیا، آمریکای لاتین و اقیانوسیه وجود دارد. علاوه بر این، در طول دو دهه، این سه منطقه رشد سریعی در ظرفیت مولد خود نشان می‌دهند. در نهایت، عملکرد آفریقا در میان سایر مناطق ضعیف‌ترین و پایین‌ترین سطح را دارا می‌باشد، اگرچه طی سال‌های گذشته نسبتاً بهبود یافته است. ظرفیت‌های ضعیف مولد در آفریقا دلایل و عواقب آسیب‌پذیری مداوم اقتصادی-اجتماعی منطقه در برابر شوک‌های منفی خارجی است، اگرچه عملکرد کلی آن تغییرات قابل توجهی را در عملکردهای خاص کشوری پوشش می‌دهد.

شاخص ظرفیت‌های مولد در آسیا

نمودار ۶. روند شاخص ظرفیت‌های مولد در شرق و غرب آسیا از ابتدای سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۸

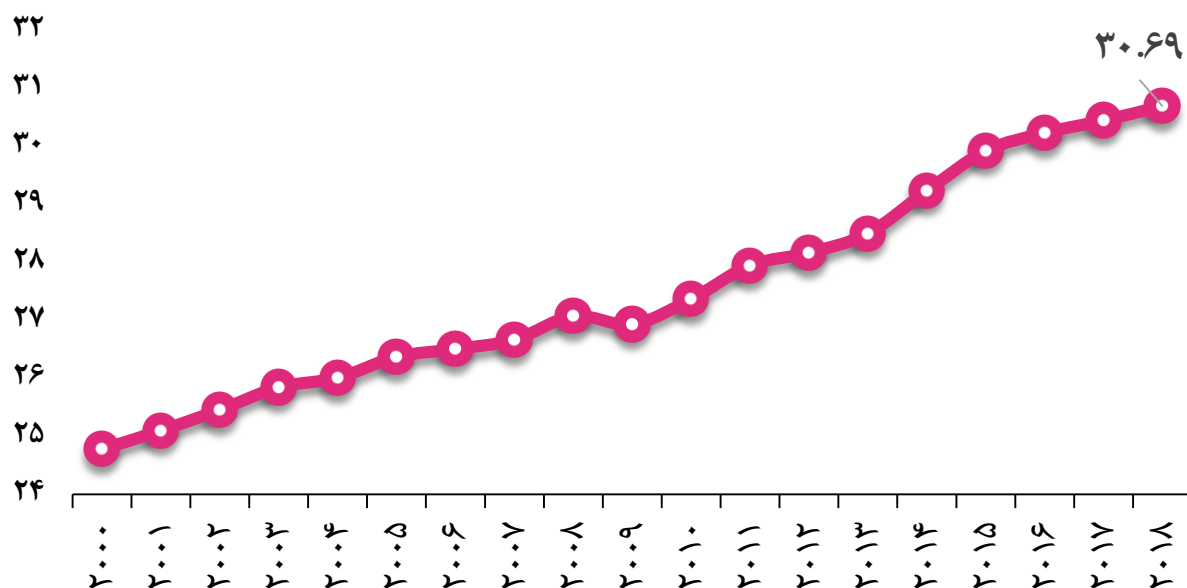

در آسیا ، ظرفیت‌های مولد نه تنها در بین کشورها، بلکه بین شرق و غرب آسیا به طور ناهموار توزیع شده است. به دلیل افزایش سطح نابرابری در ظرفیت‌های مولد در منطقه، دستاوردهای کشورهای آسیای شرقی نتوانسته است عملکرد منطقه را به طور کلی پیش ببرند. بین امتیازات بهترین بازیگران در شرق آسیا از جمله چین، جمهوری کره و سنگاپور و امتیازات بهترین بازیکنان غرب آسیا، یعنی ارمنستان، جمهوری اسلامی ایران و ترکیه فاصله قابل توجهی وجود دارد. میانگین نمره PCI در شرق آسیا تقریباً قابل مقایسه با اقتصادهای توسعه یافته بوده و این نشان دهنده توسعه موفق و تحول آفرین از سال ۱۹۷۰ در منطقه است. در انتهای دیگر توزیع، کشورهایی مانند افغانستان، عراق و یمن هستند که بی ثباتی و درگیری را تجربه کرده‌اند. عملکرد ضعیف PCI آنها میانگین نمره را در غرب آسیا و به طور کلی، آسیا به عنوان یک کل کاهش می‌دهد.

شاخص ظرفیت‌های مولد ایران

مطابق نمودار ۷، روند صعودی شاخص ظرفیت‌های مولد که از سال ۲۰۰۰ آغاز گردیده بود در سال ۲۰۰۹ متوقف شده و مجدداً از سال ۲۰۱۰ روند صعودی را در پیش گرفته و در سال ۲۰۱۸ به حدود ۳۰.۷ رسیده است. در میان مولفه‌های شاخص ظرفیت‌های مولد، در سال ۲۰۱۸، ایران در مولفه‌های بخش خصوصی و سرمایه طبیعی بیشترین امتیاز را کسب کرده است. امتیاز دو مولفه مذکور به ترتیب ۷۸.۰۸ و ۵۸.۷۲ است. ایران همچنین در سال ۲۰۱۸ در دو مولفه حمل و نقل و فناوری ارتباطات و اطلاعات به ترتیب با ارقام ۱۱.۱۳ و ۱۵.۵۱ پایین‌ترین امتیازها را دارا است.

نمودار ۷. روند شاخص ظرفیت‌های مولد در ایران از ابتدای سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۸

مولفه‌های شاخص ظرفیت‌های مولد ایران در سال ۲۰۱۸

سرمایه انسانی	۵۲,۳۲
سرمایه طبیعی	۵۸,۷۲
انرژی	۳۱,۷۳
حمل و نقل	۱۱,۱۳
فناوری ارتباطات و اطلاعات	۱۵,۵۱
نهاده‌ها	۳۵,۸۲
بخش خصوصی	۷۸,۰۸
تغییر ساختاری	۱۶,۷۳

مقایسه شاخص ظرفیت‌های مولد ایران و ترکیه در سال ۲۰۱۸

در سال ۲۰۱۸ رتبه شاخص ظرفیت‌های مولد ایران و ترکیه به ترتیب ۱۱۴ و ۶۸ است. به طور کلی ترکیه در اکثر مولفه‌های شاخص ظرفیت‌های مولد به جز انرژی و سرمایه طبیعی از وضعیت بهتری نسبت به ایران برخوردار است.

ایران ●
ترکیه ●

